

i 1913—14 eller 1914—15 — jeg husker det ikke ret —, kalkuleret en Sum af godt 16 Mill. Kr. Nu er det jo i Regelen Tilfældet, at en Sum, der kalkuleres, bliver overskredet, men naar vi oven i Købet lever i en Periode som den nuværende, hvor vi hverken ved, hvor kostbar Arbejds-kraften vil blive efter Krigen, eller om Materialepriserne vil stige, kan de 16 Mill. let blive til 20, ja, til nogle og tyve. Det er dog en stor Udgift at paatage sig, naar vi, som den højtærede Minister siger, ikke trænger til Havne eller i hvert Fald ikke har nogen overdreven Trang dertil i Øjeblikket. Den finansielle Situation er daarlig, og jeg ved ikke, hvad Fremtiden vil bringe. Jeg synes derfor, at der er al mulig Grund til, selv om Fiskerne nok saa meget ønsker noget andet, at tage Sagen lidt mere roligt i Øjeblikket og ikke forcere den saa stærkt frem. Det er mit Syn paa denne Sag.

Rambusch: Naar jeg har bedt om Ordet under denne Sag, er det ikke væsentligt for at tage Afstand fra, hvad der tidligere er sagt, men nærmest for at søge efter Evne at bidrage ogsaa i dette Ting til at kaste Lys over den tekniske Side af det store Spørgsmaal, vi her skal beskæftige os med. Jeg kan i al Almindelighed slutte mig til, hvad den ærede Ordfører for vort Parti har udtalt, og hilse Forslagene med den varmeste Sympati, navnlig ogsaa udtale min varmeste Anerkendelse af den udmærkede Maade, hvorpaa de ligger forberedte, belyste og begrundede i al Almindelighed. Men denne Belysning forekommer mig dog paa et enkelt Punkt at svinge en lille Smule. Naar man staar overfor en Opgave som den at bygge Havne paa Jyllands Vestkyst og ikke er kommet videre end nu trods de mange Aar, der er gaaet, siden man først begyndte at spekulere paa det, saa ligger det i, at Vesterhavet for manges Betragtning staar som en uovervindelig Stormagt, som menneskelige Bestræbelser ikke kan trodse. Naar der er en vis Berettigelse i den Betragtning, ligger det i, at der ved Bygning af Havne paa Vestkysten er to store Vanskeligheder at overvinde. Den ene ligger i selve Havets Magt, som skal trodses, den anden i den Sandvandring, som de fleste Steder finder Sted, og — jeg tror ikke, jeg tager fejl, naar jeg siger det — hvis Former, Betydning og Regler man først i de allersæneste Aar har faaet rigtigt Rede paa paa de enkelte Steder. Hvad nu det sidste, Sandvandringen, angaar, synes det, efter hvad der er oplyst i Kommissionsbetænkningen, at man er naaet til med

næsten fuldstændig Sikkerhed at kunne modarbejde denne Fare paa de to Steder, hvor det er foreslaaet at bygge, nemlig ved Hirtshals og Helshage, idet man begge Steder er kommet udenfor det farlige Bælte og bygger, hvor der ikke i Forvejen finder Sandvandring Sted. Og naar man gaar endnu længere ud, hvor der er en endnu mere fremspringende Pynt, sikrer man sig yderligere imod Vanskeligheder fra den Kant. Men hvad det tredje Sted angaar, hvor vi vil bygge, ved Løkken, er man midt inde i Sandvandringen, hvad ogsaa Kommissionen erkender, idet den udtaler, at Kystlinien under Molens Indflydelse antagelig vil undergaa ret store Forandringer. Saa er man altsaa dér noget inde paa det uvisse, og hvorledes det vil gaa, i hvilken Grad Foretagendet vil lykkes, er ikke saa fuldstændig sikkert. Men paa den anden Side er det paavist, hvorledes man kan møde de Vanskeligheder, der eventuelt vil indtræde, og da den Sum, der er foreslaaet, ikke er større, end den er, synes jeg, man ogsaa nok dér med en vis Tryghed kan give sig ind under Planen.

Med Hensyn til det andet Spørgsmaal, Spørgsmaalet om Havets Magt, staar man noget forskelligt paa de to forskellige Steder. Ved Hirtshals har man kæmpet mod denne Magt og har overvundet den i en lang Aarrække. Det er allerede længe siden, at den Læmole, som findes der, er bygget, og væsentlig ved den fortrinlige Bygningsmaade, som der er blevet anvendt, har man tilvejebragt en Mole, der er fuldstændig i Stand til at trodse de Paavirkninger, der kommer. Naar man nu skal til at bygge Havnene, foregaar en Del af denne Bygning til Dels ved at støtte sig til denne Mole, til Dels i Læ af denne Mole, og man er derfor sikret, forekommer det mig, i saa høj Grad, som man overhovedet kan være det ved Foretagender af denne Art. Navnlig naar man ikke skal saa meget længere ud i Dybden, end man hidtil har prøvet, kan man føle sig saa temmelig tryk for, at Forudsætningerne efter al Sandsynlighed vil slaa til. Men lidt anderledes stiller det sig ved Helshage. En Del af det, der er anført til Fordel for denne Havn, føler jeg mig ikke fuldstændig overbevist af. For det første medfører den Omstændighed, at denne Havn skal bygges saa meget større, at man, efter hvad der menes, skal føre Molerne ud paa en Dybde af 10—12 Meter i Stedet for de 5—6 Meter ved Hirtshals. Dette gør allerede Spørgsmaalet om den Magt, man skal modstaa, betydelig vanskeligere, thi det Bølgeslag, der er paa 10—12 Meters